

Omul din Cer

Prin miile de gânduri încercăm un mister
Tot timpul există niște taine ascunse
Noi știm însă bine, din zări nepătrunse
Veghează asupra-ne omul din cer.

Veghează tot timpul ca un sacru străjer
Prin fulgere des ne trimite lumină
Și știm cât îl arde azi dorul să vină
Și să ne vorbească omul din cer.

Și sute de psalmuri cântate se cer
Și fără de margini acolo-i sfințirea,
Iar noi tot mai mult îi pricepem menirea
A celui ce azi ne privește din cer.

Mă face-acest lucru să mă simt grănicer
Să apăr hotarul întregului Neam
Și-mi cunosc foarte bine datoria ce-o am
Și-o duc la-mplinire prin omul din cer.

Și nu mai contează de-i viscol sau ger
Sau plouă întruna după o arșiță mare
Noi siguri vom merge pe-aceeași cărare
Cu gândul tot timpul la omul din cer.

Și nu-ntreabă nimeni de-i florar sau prier
Căci verdele frunzei reînvie din sine
Noi toți ne-ncheiem cămășile bine
Și-o rugă-nălțăm pentru omul din cer.

Și-mi știe ființa că-ntruna eu sper
C-atunci când vom trece în lumea cealaltă
Vom merge sub Cruce spre bolta înaltă
Și spre întâlnirea cu omul din cer.

Noi știm cum va fi dânsul, senin dar sever
Lipsit de regrete și cu nerăbdare
Cuprins în curând de mulțimea în care
Se pierde-n saluturi omul din cer.

Puternic zvâcneste în piepturi de fier
O inimă vie ce-o jertfim pentru Țară
Și-așa-naintăm prin viața amară
C-așa ne-nvățase cîndva omul din cer.

Vitalie Cojușeanu

SPADA

Forumul Creștin Noua Dreaptă
www.nouadreapta.org
Nr. 2, decembrie, an 2006

BASARABIA

chisinau@nouadreapta.org
spada@mail.md

“Ca o lacrimă de sânge
A căzut o stea,
Drum de foc și biruință
Pentru Garda ta ...”

Jertfa neamului românesc

În noaptea de la 29 spre 30 noiembrie a anului 1938, în pădurea de la Tâncăbești, are loc cea mai monstruoasă crimă a regimului carlist: asasinarea liderului spiritual al mișcării de renaștere națională a neamului românesc, **Corneliu Zelea Codreanu**, numit de ai săi – Căpitanul. Alături de el sunt omorâți, în mod nelegitim și barbar, Nicadorii (Nicolae Constantinescu, Ion Caranica, Doru Belimace) și Decemvirii (Ion Caratănase, Iosif Bozântan, Ștefan Curcă, Ion Pele, Grigore Ion State, Ion Atanasiu, Gavrilă Bogdan, Radu Vlad, Ștefan Georgescu, Ion Trandafir). Disparația lor a fost, și este, o pierdere irecuperabilă pentru întreaga suflare românească.

Apostolul românismului, înfocat apărător al românilor, Căpitanul Corneliu Zelea Codreanu, a fost omorât de cei pe care-i apăra, și pentru a căror fericire lupta. A murit fără a reuși să desrădăcineze totalmente buruiana trădării și a desbinării ce împânzise spiritul populației autohtone a spațiului tiso-nistean. Blestemul lui Cain, care și-a ucis fratele, este factorul ce a determinat destinul națiunii noastre, în anul de tristă amintire – 1938. Disparația prematură a Căpitanului s-a făcut simțită ulterior, Țara pierzând pe cel care putea să-i mențină integritatea.

Odată ce n-am știut să ne apărăm sfinții, măcar să le urmăim învățătura. Datoria noastră, a românilor basarabeni, este de a lupta pentru păstrarea cu sfințenie a idealurilor naționale, pentru care Căpitanul a ales calea suferinței și a morții. Anume: **Credință în Dumnezeu, Dragoste de Neam și Țară, Unitate Națională și Dreptate Socială**. Să demonstrăm că Marea Jertfă pentru Ortodoxie, Neamul Românesc și pentru toată Țara NOASTRĂ n-a fost zădarnică.

Căpitanul a iubit foarte mult Basarabia, fiind conștient de imensul pericol al bolșevismului și a ateismului cu care era amenințată această provincie românească. Basarabia pentru el era bastionul răsăritean al românismului, situat la frontiera lumii civilizate, cetate de pază a creștinismului și a spiritualității românești.

În prezent, ideile promovate de Căpitan sunt actuale și valabile, pentru Basarabia și Transnistria, mai mult ca oricând. Deoarece suntem direct expuși pericolului ateismului sălbatic (ce pătrunde prin cele mai diverse căi), a degradării morale și fizice (datorate nepăsării noastre).

Se insistă asupra diversității lumii, unde cu drepturi egale trebuie să coexiste Binele și Răul. Probabil. Nu știu. Este sigur și clar doar faptul că poporul român trebuie să aleagă Binele, este Binele Evanghelic, plăcut fiecărui creștin. Noi ne alăturăm integral acestei forme de existență. Iar cui nu-i convine, să ne lase în pace.

Lucrând pentru viitorul, în Bine, al națiunii, nu putem permite să i se fure românismului ramura moldovenească, și nu este normal să îngăduim denaturarea semnificației etno-istorice a numelui „moldovean”, nume sacru pentru fiecare român, nume care poartă în sine o uriașă încărcătură valorică. Nu putem să acceptăm nici profanarea istoriei noastre naționale. Dușmanii vor desbinarea noastră, și au început s-o facă într-un mod foarte abil, pornind de la cele mai sensibile aspecte ce țin de spiritualitatea unui etnos, a căror importanță vitală pentru neam nu este percepută de marea majoritate a populației. Neprietenii o știu și acționează.

Rezistența culturii românești depinde de tăria credinței noastre, de perseverența cu care vom promova, în mod constructiv, inclusiv în mediul concetățenilor de altă etnie, ajunsurile civilizației ortodoxe române. Doar promovând valorile naționale putem crea liantul ce va uni **pentru totdeauna** cele două maluri ale Prutului.

Să nu uităm și să urmărim îndemnul Căpitanului, care prin Circulara 148 ne spuse: „Ne este suficientă experiența din trecut, când, fără voia noastră, am fost atrași pe calea violenței. La orice violentare, noi nu mai răspundem în nici un fel: **suportăm**”. Respectarea acestui îndemn este garanția îndeplinirii cu succes a principalei noastre sarcini: Integrarea Națiunii Române.

Sergiu Antonescu

BĂDIȚA TRAIAN

Anul 2006 a fost declarat anul Împăratului Traian, deoarece anume în acum se împlinesc 1900 de ani de la fondarea provinciei romane Dacia, piatra de temelie a romanității orientale. Rolul Împăratului Traian în acest proces este considerabil, personal dirijând și controlând colonizarea Daciei cu cetățeni romani. El însuși fiind originar din provincie, din colonie romană, a căutat ca Dacia să reprezinte idealul unei colonii: transferarea directă și intangibilă a modelului roman, prin intermediul colonizării cetățenilor, în condițiile în care Roma se confrunta cu o puternică explozie demografică. Personalitatea Împăratului Traian a lăsat amprente profunde asupra coloniei sale, el însuși rămânând în memoria posterității în calitate de părinte spiritual al romanității carpato-balcanice.

Traian s-a născut în colonia romană Italica din Spania (în prezent Santi Ponce, situat în apropiere de orașul de Sevilla). Originar din ginta Ulpilor, numele întreg fiind **Marcus Ulpius Traianus**, s-a născut la 18 septembrie, în anul 53 d. Ch., adică spre sfârșitul domniei împăratului Claudius (41-54). Era fiul lui Marcus Ulpius Traianus, ce fusese guvernator, în perioada 54-68 d.Ch. al provinciei Baetica (Hispania), de unde și provenea, apoi proconsul al provinciei Asia în anii 79-80.

Viitorul împărat, ca și fiecare cetățean roman, și-a început cariera în calitate de militar, fiind numit de către împăratul Vespasian (69-79) în funcția de tribun militar în provincia Syria, unde era guvernator, în anii 75-76 d.Ch., tatăl său – Marcus Ulpius Traianus. Continuând activitatea de militar în Germania, fiind în calitate de cvestor și pretor între anii 84-85, în domnia împăratului Domitian. În domnia aceluiași împărat, în anul 88 d. Ch., Traian s-a remarcat cu ocazia înăbușirii rebeliunii lui Lucius Antonius Saturninus, în zona Rinului, împotriva căreia a adus rapid și cu succes legiunea pe care o comanda în Hispania. Grație acestei reușite, Traian obține în 91 d.Ch., cu concursul lui Domițian, funcția de consul ordinarius

Devine treptat guvernator al provinciei Hispania apoi și a provinciei Germania Superior. În timpul aflării în postura de guvernator al Germaniei Superior, în anul 97 d. Ch., este adoptat de împăratul Nerva (96-98 d. Ch.). Ultimul moare la 27 ianuarie 98, iar Traian, fiul sau adoptiv, este proclamat împărat. Însă nu se grăbește să vină la Roma, a mai ramas, ca un militar adevărat, un timp pe Rin și la Dunare, sosind în Cetatea Eternă doar în vara anului 99 d. Ch. În general Împăratul Traian s-a aflat, pe parcursul domniei, doar foarte puțin timp la Roma, pentru scurt timp, între 99-101, apoi 102-105 și, în final, între 107 și 113. Restul timpului la petrecut în campanii militare sau în provincii, cunoscând direct

problemele cu care se confruntau cetățenii și provincialii.

Fiind militar de profesie, om practic și activ, Împăratul Traian a promovat din start o politică ofensivă de lărgire a frontierelor Imperiului Roman și de civilizare a barbarilor, încât, la moartea sa, Traian lăsa urmașilor cel mai întins imperiu din istoria Romei. Domnia lui Traian este apogeul Romei

Cele mai importante evenimente din domnia lui Traian (98 - 117 d. Ch.) au fost cele două războaie ale romanilor cu dacii și aliații lor, decurse între anii 101-102 d.Ch. și 105-106 d. Ch. Războaie care au avut consecințe deosebite pentru spațiul Carpat-Balcanic, inclusiv prin apariția unui nou focar de al civilizației romane, Dacia Traiană. Frontiera Imperiului a fost împinsă la sute de kilometri spre nord de Dunăre, pregătind terenul pentru cel mai uimitor proces istoric al Europei: nașterea neamului românesc.

În 101, a lansat prima expediție în regatul Dacia, și după lupte grele îl impune pe regele Decebal să capituleze, după ce legiunile romane sub conducerea lui Traian ajung sub zidurile Sarmizegetusei, capitala Daciei. Ca urmare sunt alipite Imperiului Roman regiunile sud-carpătice ale Daciei, Traian s-a întors la Roma cu triumf, primind titlul de **Dacicus Maximus**. Dacia devenind regat clientelar.

Nedorind de a se resemna cu starea de fapt, Decebal provoacă cel de al doilea război, încercând formeze o coaliție antiromană. Traian se vede obligat să întreprindă măsuri de rigoare, și atacă din nou Dacia, pe care o cucerește în anul 106, iar Sarmisegetusa este distrusă.

În apropiere de vechea capitală a dacilor Traian construiește un oraș numit în onoarea sa **Colonia Ulpia Traiana**. Dacia fiind transformată în provincie romană. Colonizarea provinciei este supravegheată de împărat. Întreaga rețea de drumuri și majoritatea orașelor Daciei romane iau naștere sub ochii lui Traian. Personal avu grijă ca legionarii săi fie înzestrați cu pământ. Aspect care a fost reținut de urmașii legionarilor, în legende și colindele lor. Cel mai bun exemplu fiind „Plușorul”, fără variații mari, pe întreg spațiul românesc.

În anii ce au urmat războaielor dacice, se înalta în sudul Dobrogei, pe locul luptelor din iarna anului 102 d. Ch., monumentul triumfal **Tropaeum Traiani**, aflat actualmente în preajma satului Adamclisi. În apropierea căruia va apărea un oraș cu același nume, Tropaeum Traiani. El era dedicat zeului **"Marte Razbunatorul"** de către însuși împăratul Traian într-o evocare a luptelor sângeroase cu dacii și sarmații la Dunărea de Jos, fiind inaugurat în anul 109 d. Ch.. Ca urmare a războaielor cu dacii, sub controlul direct al lui Traian, la Roma începuse deja construcția Forum-ului nou, numit "al lui Traian".

Cea mai importantă componentă fiind **Columna lui Traian**, inaugurată în anul 113 d. Ch., la 12 mai, iar socul ei avea să servească în calitate de cavou, adăpostind urna funerară din aur cu cenusa împăratului. Inițial Columna lui Traian era încununată cu statuia împăratului, care, mai târziu a fost înlocuită cu cea a Sf. Petru.

De o considerabilă importanță sunt și campaniile orientale ale lui Traian. Consecința cea mai importantă fiind extinderea către răsărit a frontierelor, și odată cu ele și a civilizației, Imperiului Roman și crearea unor noi provincii: în anul 105 d. Ch. este creată provincia romană Arabia, pe baza unei părți al regatului clientelar al nabateilor, lăsat moștenire lui Traian de către regele acestuia, iar stăpânirea capitalei, orașul Petra, a adus romanilor controlul navigației prin Marea Rosie. Deschizând calea negustorilor romani, iar prin intermediul acestora și a culturii romane, către India.

În anul 113 d. Ch. Reîncepe conflictul cu parții, soldat cu ocuparea Armeniei în 114 d. Ch. și transformarea ei în provincie romană. A urmat înfrângerea rebeliunii iudeilor din Egipt, Cirenaica și Cipru, apoi urmează un nou conflict cu parții, după care Traian a creat în 115 d. Ch., ca urmare a campaniilor de la răsărit de fluviul Eufrat, provincia Mesopotamia. În anul următor s-a adăugat provincia Asiria, prin cucerirea a celei mai bogate și înfloritoare regiuni ale Regatului Part împreună cu orașele Babilon, Seleucia și Ctesifon, apoi obține și controlul asupra Golfului Persic, iar regele part devine clientelar Romei.

Aceste campanii triumfale s-au întrerupt, în mod neașteptat, la 8 august (după alte date la 9 august) 117, când, aflat în drum spre Roma, Traian, bolnav, murea în orașul Selinus, Cilicia, în Asia Mica. Câteva zile mai devreme îl adoptă și desemnează ca succesor pe nepotul său de soră, cel mai apropiat și iubit dintre comandanții care-l urmaseră și slujiseră din Dacia până în Parția, **Publius Aelius Hadrianus**, Hadrianus fiind cel care îi adusese lui Traian, ce se afla în zona Rinului, vestea că fusese adoptat de către Nerva, fapt pentru care Traian îl va ține pe mesager la locul cel mai de cinste.

În politica internă, Traian, în calitate de împărat, a aratat mereu un respect aparte pentru tradițiile republicane, care a fost perceput, văzut și înțeles de contemporani. Relațiile lui Traian cu Senatul au fost constructive, Împăratul impunându-se prin grandoearea personalității sale, fără a utiliza forța, spre deosebire de înaintașii săi. Nu întâmplător, de la Traian încolo împăraților, în momentul înscunării, li se ura: **felicior Augusto, melior Traiano**, adică **"mai fericit decât Augustus, mai bun decât Traian"**. O dovadă a bunelor relații ale împăratului cu Senatul a fost și acordarea lui Traian a titlului de **optimus princeps**, în august 114 d. Ch., în situația în care, de facto, ultimul detinea întreaga putere în stat. Traian a acordat o atenție sporită provinciilor, fiind și el provincial de origine, mereu foarte atent la funcționarea corectă a administrației provinciale și a încurajat și supravegheat cu grija ceea ce la

romani se numea "alimenta" - acordarea gratuita de hrana. Instructiune de origine mai veche, consolidată de Nerva și perfecționată de Traian. Alimenta însemna "utilizarea a 5% din profitul unor terenuri oferite micilor proprietari pentru întreținerea unor segmente defavorizate ale societății".

În epoca Împăratului Traian se constată un progres economic evident al Imperiului Roman, ce sa răsfrânt și asupra vieții culturale. Este perioada când la Roma și în provincii se construiesc intens și calitativ. Sub protecția lui Traian activează marele arhitect Apollodor din Damasc, căruia îi aparține construcția Columnei lui Traian și a Podului peste Dunăre de la Drobeta (Turnu Severin); este construit renumitul port de la Ostia, prin intermediul căruia era asigurată la produse Roma, ne mai vorbind despre o rețea imensă de drumuri, poduri, apeducte, băi

publice etc. În afar de orașele Daciei se știe cu certitudine că personal Traian pune baza a trei localități urbane la Dunărea de Jos: **Tropaeum Traiani**, "Trofeul lui Traian", despre care am scris mai sus, **Marcianopolis**, "Orașul Marcianei" numele căruia vine de la cel al surorii împăratului, și **Nicopolis ad Istrum**, în traducere "Orașul Victoriei de lângă Dunăre". Lui Traian este atribuit și un sistem imens de fortificații aflate în Muntenia, Oltenia și Basarabia, numite "**Valurile lui Traian**".

Fără a lua în considerare faptul că, sprijinind cultura, artele etc., Traian era și istoric și poet. Știm că a scris

istoria războaielor cu dacii, "**De bello dacico**" care, din nefericire n-a ajuns până în prezent. Avuse intenția de a alcătui și un poem despre aceste războaie, considerate legendare deja de către contemporani, din pricina faptelor neverosimile care au însoțit campaniile nord-dunărene. Pliniu cel Tânăr, guvernator în Bithinia, era unul dintre prietenii apropiați ai Împăratului Traian. Conducător ideal, ilustru militar, bun administrator, om de cultură, este unicul împărat roman pe care urmașii legionarilor romani l-au menținut în tradiție populară.

Fiul coloniei lui Traian

Plugul (Colindă)

Aho, aho, copii argați,
Stați puțin și nu mânați,
Lângă boi v-alăturați
și cuvântul mi-ascultați:
S-a sculat mai an,
Bădica Troian
s-a încalcat
Pe-un cal învățat,
Cu nume de Graur
Cu șaua de aur,
Cu frâu de mătășă
Cât vița de groasă.
și-n scări el s-a rădicat,
Peste câmpuri s-a uitat
Ca s-aleaga-un loc curat
De arat și semănat.
și curând s-a apucat
Câmpul neted de arat
În lungiș
și-n curmeziș
S-a apucat într-o gioi
C-un plug cu doisprece boi,
Boi bourei,
În coada cudalbei,
În frunte țintaței,
Mânați, copii, hei, hei !
Ziua toată a lucrat,
Brazdă neagră-a răsturnat,
Și pin brazde-a semănat
Grâu mărunț și grâu de vară,
Deie Domnul să răsară!
Mânați măi, hăi, hăi!
Și cât lucrul a sfârșit,
Iată, mări s-a stârnit
Un vânt mare pre pământ,
Și ploii multe după vânt,
Pământul de-a răcorit
Și sămânț-a încolțit.
Mânați copii, hăi, hăi!
La luna, la săptămâna,
Își împlea cu apă mâina
Și se duse ca să vadă
De i-a dat Dumnezeu roadă,
Și de-i grâul răsărit,
Și de-i spicul aurit.
Era-n spic ca vrabia,
Era-n pai ca trestia!
Mânați măi, hăi, hăi!
Troian iute sa întors
Și din grajd pe loc a scos
Un alt cal mai năzdrăvan
Cum îi place lui **Troian**,
Negru ca corbul,
Iute ca focul
De nu-l prinde locul
Cu potcoave de argint,

Ce sânt spornici la fugit,
Mânați copii, hăi, hăi!
El voios a-ncălecat,
La **Teghina**-a apucat,
Și oțel a cumpărat
Ca să facă săceri mari
Pentru săcerători tari,
Și să facă săceri mici
Pentru copilași voinici,
Ș-altele mai mărunțele
Cu mănunchi de floricele
Pentru fete tinerele
Și neveste ochișele.
Mânați măi, hăi, hăi!
Ș-a strâns fine
Și vecine
Și toți finii
Și vecinii
Și vro trei babe bătrâne
Care știu rândul la pâine,
Și pe câmp ia dus,
Și pe toți ia pus
La lucrul pământului
În răcoarea vântului,
Mânați copii, hăi, hăi!
El cu stânga apuca
Și cu dreapta săcera,
Și pin lan înainta
De părea că înota,
Alții-n urma lor lega,
Snopuri nalte aduna,
Și clăi mândre rădica
Ce la soare se usca.
Mânați măi, hăi, hăi!
Apoi carele-ncărca
Și pe toate le căra
Și girezi nalte dura
În capul pământului
În sterița vântului.
Și din grajdi mai aducea
Zece iepe
Tot sirepe
Și de par că le lega,
Și pe toate le mâna
Împregiurul parului
Deasupra fațarului,
Mânați măi, hăi, hăi!
Iepele mereu fugea,
Funia se tot strângea
De par iute agiungea!
Și grâul se triera
Și flăcăi îl vântura,
Harabale încărca
Și la moară le pleca.
Mânați copii, hăi, hăi!
Iar hoața cea de moară
Când văzu atâtea care

Încărcate cu povară,
Puse coada pe spinare
Și plecă în fuga mare
La cea luncă de scăpare.
Lunca mare
Frunză n-are,
Lunca mică
Frunza-i pică.
Iar morariul, meșter bun,
Zărea moara pin cătun
Și-și luă cojoc mișos
Și mi-l îmbrăca pe dos,
Și-și luă ciocanu-n brâu,
Și mai luă și un frâu.
Apoi iute alerga,
Și-o apuca de călcâi
De-o pune pe căpătâi
Și-i da cu ciocanu-n șele
De-o așeza pe măsele.
Mânați măi, hăi, hăi!
El o lua de lăptoc
Ș-o da iar în vad, la loc.
Și turna deasupra-n coș
Grâu mărunțel de cel
roș.
Grâul s-așeza pe vatră
Și din coș cădea sub
peatră
De sub piatră în covată
Curgea făina curată,
Mânați copii, hăi, hăi!
Troian mult se bucura,
Zeciuarii morii da,
Pe morari îl dăruia,
Apoi călare suia
Și voios se întruna
Cu flăcăii ce mîna.
Iar boii se opintea
Și roțile scârțâia
Mânați măi, hăi, hăi!
Iată mândra giupăneasă,
Dochiana cea frumoasă,
C-auzea tocmai din casă
Chiotul flăcăilor,
Scârțâitul carelor;
Și-n cămară că mergea
Și din cui își alegea
Sită mare și cam deasă
Tot cu pânza de mătășă.
Sufleca ea mînici albe,
Ș-arăta brațele dalbe,
Și cernea, mări, cernea,
Ninsoarea se așternea.
Pe sus tobele bătea,
Negurile gios cădea.
Mânați măi, hăi, hăi!
Apoi mama plămădea

Ș-o lăsa până dospea;
Apoi colaci învârtea,
Pe lopată mi-i culca
Și-n cuptor îi arunca!
Apoi iară cu lopata
Rumeni îi scotea și gata.
Atunci ea-mpărțea vro cinci
La flăcăii cei vionici.
Și-mpărțea trei colăcei
La copiii mititei.
Iară mândrului bărbat
Îi dădea un sărutat!
Mânați măi, hăi, hăi!
Cum a dat Dumnezeu, an,
Holde mândre lui **Troian**,
Astfel să dea și la voi,
C-a s-avem parte și noi,
Să vă fie casa, casă,
Să vă fie masa, masă!
Tot cu mesele întinse
Și cu fețele aprinse,
Tot cu casele grijite,
Cu buni oaspeți locuite.
Și la anu să trăiți,
Să vă găsim înfloriți
Ca merii,
Ca perii
În mijlocul verii.
Mânați măi, hăi, hăi!
De urat am mai ura
Dar ne-i că vom însera
Pe la curtea dumneavoastră,
Departa de casa noastră,
Dumneavoastră aveți parte
De curți nalte, luminate,
Văruite, șindrilite
Și cu fereste stecluite.
Noi avem bordeie mici,
Bune de plugari voinici,
Veltucite și lipite
Și cu stuh acoperite.
Dar câte paie-s la noi,
Atâți bani fie la voi!
De urat am mai ura
Dar ne-i că vom însera
Și avem a trece-n cale
O dumbravă rea din vale,
Unde sunt fete nebune
Ce azvârlă cu alune
Și se leagă de feciori
Ca albinele de flori,
Și le-ncurc cărările
Tot cu dismierdările!...

Cules de Vasile Alecsandri

Religia Creștin-Ortodoxă tratează avortul ca pe un păcat greu și anume strigător la cer adică un păcat care tinde a nimici îmboldurile puse de Dumnezeu în firea noastră. Păcatele strigătoare la cer sunt atât de grele, încât, mai mult decât altele, cer o răsplată [pedeapsă] de la Dumnezeu chiar în lumea aceasta. Ele nu izvorăsc dintr-o slăbiciune a credinciosului, ci din vădită răutate a voii lui, fiind săvârșite cu precugetare.

Din punct de vedere medical avortul este expulzarea fătului din uterul mamei (întreruperea sarcinii) până la termenul de 22 săptămâni de graviditate. Există mai multe forme de avort:

1. avort spontan (natural) – se produce de la sine, de obicei la termene mici de graviditate, din diferite cauze (făt mort, anomalii de dezvoltare a fătului sau diferite patologii ale organismului matern).

2. avortul produs la indicație medicală – este îndeplinit de către medic, numai cu acordul mamei, în unele stări excepționale atunci când evoluția sarcinii pune în pericol real viața mamei sau când sânt depistate la făt anomalii de dezvoltare.

3. avortul la cererea mamei – atunci când nu există nici o indicație medicală, iar mama și fătul sunt sănătoși, sarcina decurge normal însă mama hotărăște să-și ucidă copilul, pentru a nu-și complica viața sa, adică din egoism.

4. avortul criminal – este îndeplinit deseori de către persoane necompetente și în locuri neadecvate (de exemplu în bucătării). Se pedepsește conform legii.

După 22 de săptămâni de graviditate întreruperea sarcinii se face numai în caz de deces intrauterin al copilului sau când menținerea sarcinii se poate finaliza cu moartea mamei. În alte cazuri întreruperea sarcinii, conform legii, este calificată drept pruncucidere și se pedepsește.

Numărul avorturilor spontane, avorturilor la indicații medicale și întreruperea sarcinii după 22 de săptămâni, chiar luate împreună, nici pe departe nu se apropie de numărul avorturilor la cererea mamei și a celor criminale. Astfel, în Republica Moldova, din anul 1975 până în anul 2000 s-au înregistrat 2.003.143 de avorturi, o cifră „puțin cam crescută” pentru o țară, populația căreia este de ... [vre-o patru milioane de oameni.]

În anul 1996 s-au înregistrat în total 46.010 avorturi dintre care:

- 75 la fetițe de până la 15 ani,
- 4.358 avorturi la persoane cu vârsta între 15 și 19 ani,
- 32.469 avorturi la femei cu vârsta cuprinsă între 20 și 39 de ani,
- 9.108 avorturi la femei de vârsta de peste 39 de ani.

În fiecare zi sunt omorâți legal 80-90 de copii și toate acestea se petrec pe fondul scăderii numărului de nașteri, îmbătrânirii populației și a exodului masiv din țară a persoanelor apte de muncă și reproducere. Dacă mai adăugăm la aceasta și faptul că incidența cuplurilor sterile (ce nu pot concepe un copil fără ajutor medical) în R.M. variază în limita valorilor de 10-20% din numărul total de cupluri, ne dăm bine seama că în următorii ani, în Moldova, se va produce o catastrofă demografică. Dacă acum la un tânăr apt de muncă revine, aproximativ, un pensionar, și vedem cu toții care este nivelul pensiilor, atunci peste câțiva ani la fiecare persoană aptă de muncă vor reveni 2-3 pensionari care vor dori să primească o pensie ce le-ar permite să supraviețuiască, dar de unde? Conducătorii statului se vor spăla pe mâini și-i vor trimite pe pensionari să ceară pensii de la copiii avortați în tinerețe.

O veche maximă chinezească spune: „Dacă te gândești la anul viitor – seamănă orez, dacă te gândești cu zece ani în viitor – sădește pomi, dacă te gândești la următoarele sute de ani – crește și educă copii”. Comentariile sunt de prisos. Chinezii s-au gândit bine la următoarele sute de ani.

Dar să lăsăm problemele demografice și economice la o parte și să facem cunoștință cu aspectul medical al avortului. Fiecare femeie, care este gata să se supună celei mai barbare intervenții medicale, ar trebui să știe cu ce se va alege de pe urma avortului, va avea omorul propriului copil pe conștiință.

Voi prezenta în continuare frecvența și spectrul complicațiilor intra- și postavort în Republica Moldova. Frecvența este de 40,8%, adică fiecare a doua femeie se va alege în urma avortului cu o complicație care poate fi precoce sau tardivă.

Complicațiile precoce (apărute în timpul avortului sau în următoarele zile după avort) constituie 14,5% din totalul de 40,8% și sunt următoarele:

Hemoragii intraoperatorii – adică pierderea unor cantități importante de sânge în timpul avortului, recuperarea totală a organismului în urma lor se face cu greu timp de 2-6 luni, urmând un tratament antianemic pe parcursul acestei perioade;

Perforarea uterului;

Șoc medicamentos;

Hematometră – tumoare care conține o aglomerare de sânge închistat, provocată de ruperea spontană sau traumatică a vaselor de sânge în cavitatea uterului;

Resturi ovulare – adică persistența în uter a fragmentelor din produsul de concepție care se necrotizează și se pot infecta, va fi necesară o intervenție repetată;

Înflamații acute ale organelor genitale;

Peritonită – boală de natură infecțioasă care constă în inflamarea membranei seroase care căptușește peretele cavității abdominale și acoperă organele cuprinse în această cavitate. În cazul acestei complicații este necesară deschiderea abdomenului. Fără tratament decesul este garantat;

Sepsis – infecție generalizată a sângelui, fără tratament decesul este inevitabil;

Deces matern;

Complicațiile tardive (apar după câteva luni sau ani) constituie 26,3% din totalul de 40,8%, sunt următoarele:

Deregări de ciclul menstrual;

Activarea proceselor inflamatorii cronice.

Sterilitate secundară;

Infertilitate – imposibilitatea femeiei de a concepe un făt viu sau viabil.

Deregări de sexualitate;

Sarcini extrauterine în viitor;

Adenomioză – un tip de tumoare a uterului;

Complicații în sarcini și nașteri ulterioare.

Cred că fiecare femeie dacă ar cunoaște bine despre toate aceste complicații, ar prefera să nu se supună riscului ci ar găsi un colț de pâine și puțină dragoste în inima sa pentru a păstra viața propriului copil. Este necesar de a îmbunătăți și lucrul medicilor în domeniul informării populației despre efectele nefaste ale avortului asupra sănătății femeiei. Medicul de familie trebuie să fie un bun psiholog, trebuie să-i insuflă optimism femeiei, să-i explice și să o convingă că ea este datoare să păstreze copilul.

Deasemenea este necesară și implicarea financiară a statului, în special pentru ajutorarea femeilor cu copii. Trebuie găsite metode de finanțare a acestor proiecte, de exemplu, prin introducerea unor noi impozite pe venit de cel puțin 10 la sută pentru toate persoanele de vârstă tânără care încă nu au copii.

Paralel este necesar de a modifica legislația, prin interzicerea avortului. Această lege nu trebuie să rămână doar pe hârtie sau, mai grav, să sporească numărul avorturilor criminale.

Pentru aceasta este nevoie ca legea să fie foarte dură și să prevadă ani grei de detenție atât pentru mamă și medic, cât și pentru tatăl copilului, mai ales dacă el este cel care și-a determinat soția sau prietena la această crimă, s-au a știut de situație și n-a preântâmpinat-o. Anume aplicarea privațiunii de libertate pe termeni lungi pentru toate persoanele implicate în avort și nu eliberare din serviciu, amenzi și eliberări condiționate, deoarece avortul este asasinarea unei ființe umane neajutorate, care nu se poate opune acestei crime, nu i se oferă nici primul și nici ultimul cuvânt, soarta lui este hotărâtă, el este sacrificat pentru confortul altora.

Comunicarea interetnică în spațiul Pruto-Nistrean

În troleibus un tânăr o întreabă, în limba română, pe o bătrână neromâncă, dacă coboară, la care hârbu face: “Говорите по человечески” adică “Vorbiți omenește”. Este o realitate dură, de care nu putem fugi.

Problema comunicării interetnice este o chestiune extrem de dureroasă pentru locuitorii băștinași ai spațiului pruto-nistrean și transnistrean, în special pentru acei care mai respectă și vorbesc limba română.

Din vechi timpuri în regiunile răsăritene ale arealului românesc, limba română a fost trecută, regulat și frecvent, pe planul doi, fiind înălțurată de iure sau de facto din cancelarie și din biserică (perioada medievală și fanariotă) însă o dată cu “alipirea” Basarabiei la Imperiul Țarist situația s-a agravat cumplit. În paralel cu un oarecare avânt economic (care n-a lipsit nici la apus de Prut), în Basarabia, a fost impusă, în mod forțat, limba neromână în calitate de limbă oficială. La acel moment limba neromână a fost introdusă în toate sferile vieții socio-politice și culturale, cea română devenind, pentru băștinași, doar o limbă de comunicare “la bucătărie”. O mare parte dintre băștinași au fost deportați, alungați sau chiar au părăsit benevol țara de groaza hoardelor răsăritene, în locul lor fiind aduși coloniști ruși, ucraineni, evrei, germani, bulgari. Doar în câteva zeci de ani românii basarabeni au devenit minoritari în propria lor țară.

După primul război mondial și unirea Basarabiei la Patria Mamă - România situația românilor din regiune s-a schimbat radical, redevenind limbă de comunicare interetnică, fără a afecta interesele culturale ale etniilor conlocuitoare, care puteau studia în școli limba lor maternă. Deja limba română era la ea acasă. Ea devenise unica limbă de comunicare în toate sferile vieții, celelalte limbi fiind folosite doar în cadrul comunităților etnice respective, așa cum trebuie să fie. Mulți dintre urmașii alogenilor uitând limba strămoșilor lor, s-au integrat în societatea românească, devenind adevărați patrioți ai neamului românesc.

Din păcate această situație n-a ținut mult timp. Odată cu invazia mișelească a URSS-ului asupra Basarabiei românești cultura, limba și spiritualitatea românească a fost supusă decimării. Proces accelerat odată cu reocuparea Basarabiei la 1944.

Noua putere avea nevoie de cadre care ar face politică ne românească și chiar antiromânească, însă ce ar cunoaște și limba română (numită acum “moldovenească”) și cea rusă. În aceste condiții au fost aduși mulți etnici români de factură sovietică din Transnistria și regiunea Kirovograd. Prin intermediul lor în școli și în administrație s-a introdus un limbaj stâlcit, o combinare dintre română (graiul moldovenesc) și rusă, limba română fiind transformată și schimonosită în mod artificial.

Chiar și în epoca poststalinistă totul se efectua în limba rusă. Existau doar câteva publicații periodice de limbă română cu caractere chirilice. Procesului de deznaționalizare au fost supuși nu numai românii basarabeni ci și găgăuzii, care, în prezent, sânt rusificați aproape integral.

Doar după mișcările de renaștere națională de la finele anilor 80 limba română a început a fi

repusă în drepturile sale istorice, fiind declarată limbă de stat sub numele “limba moldovenească”. Elementele ostile neamului nostru priveau însă cu ochi răi regenerarea națională a basarabenilor și deseori puteai să auzi amenințări de genul: “O să vă iasă pe ochi limba și alfabetul”. S-au găsit și lichele din mediul așa zisilor “moldoveni”, care, promovau, și încă mai promovează, cu îndârjire antiromânismul. Însă, în privința comunicării interetnice, situația nu s-a prea schimbat, limba neromână fiind în continuare o limbă de comunicare între etnii. Noi românii iarăși trebuie să ne simțim străini la noi acasă, și în curtea noastră trebuie să vorbim limba vecinului. Am fost educați în perioada sovietică că suntem o națiune de nimic, care trebuie să asculte doar de “fratele mai mare”, că nu avem dreptul la limba strămoșească-cea română, ne mai vorbind de un suflu național. Spiritul de inferioritate fiind cultivat zi de zi, și dacă cineva se uita la tine de sus trebuia să-ți pleci capul, căci după cum este vorba “câpul plecat sabia nu-l taie”. Dacă nu doreai să înveți limba neromână și insistai asupra celei române, nu-ți rămânea altceva decât să tragi sapa toată viața. Un simplu permis de conducere era imosibil de al obține fără a cunoaște limba rusă.

Dar să revenim la prezent, unde în jurul nostru situația este catastrofală, existând numeroase elemente răuvoitoare, cei mai periculoși fiind **MANCURȚII**, indiferent de originea lor etnică, însă cei mai răi sunt românii basarabeni care și-au pus pe cap piele proaspătă de cămilă, în loc de căciulă țurcănească! Nu găsești pe lumea întreagă un element atât de nestatornic, indiferent, hiperxenofil și românofob, ca mancurții basarabeni. Ei capătă o deosebită plăcere slujind altcuiva în detrimentul poporului din care își au originile. Ei, mancurții basarabeni, sunt produsul de vârf al speciei “homo sovieticus” și care mai trăiesc și astăzi cu iluzia restabilirii aceluși stat în care ei se simțeau ca peștii în apă. Iluzie, care demult ar fi trebuit să dispară dacă n-ar fi existat în R.M. condiții prielnice pentru conservarea acestui mod de gândire anormal și anacronic. Există deci o rezervație pentru mancurți, care are și câteva zone închise, în care modelul lumii sovietice este păstrat cu o insistență nemaivăzută. Sub paravanul “moldovenismului” încearcă să se ascundă cel mai înverșunat dușman al spiritualității românești.

Chiar dacă au apărut un șir de publicații și posturi TV și radio în limba română, ele, în mod artificial, sunt ținute și rămân a fi de mâna a doua, presa și mass-media neromână fiind pe prim plan, din cauză că este mai atractivă în comparație cu cea de limbă română. Toate emisiunile de limbă română sunt făcute intenționat stângaci și de slabă calitate. Cei care le fac probabil cred că trăim în epoca sovietică și, de fapt, au dreptate.

Aceeași situație este și în sfera comunicării interetnice. Un șir de exemple: un găgăuz va vorbi cu un ucrainean în limba neromână, un evreu cu un bulgar la fel, același lucru îl va face și un moldovan. Cauza este foarte simplă: limba română nu este studiată de către minorități din cauza politicii statului care acordă o prea mică atenție limbii de stat. Este necesară promovarea activă a unei politici de stat în vederea salvării limbii române din Republica Moldova, deoarece ea este cea mai dezavantajată.

Vitali Măgdăceanu

Pentru o societate tradițională

De regulă, pentru majoritatea cetățenilor, societatea tradițională, ortodoxă și omul tradițional, reprezintă ceva anacronic. Ceva ce adie a trecut, plin de mucegai, în contradicție cu societatea luxoasă modernă și omul modern. Este o percepție greșită, rezultatul din propaganda insistență a raiului comunism și a celui capitalist. Este o fugă de realitate, de adevăr și credință. Se renunță la spirit în favoarea materiei. Pe când ar trebui ca corelația să fie în echilibru reciproc.

Omul tradițional percepe întreaga lume ca o manifestare a sacralului, iar orice acțiune cotidiană reprezintă un ritual. Alimentația, reproducerea, nașterea, și moartea devin nu doar niște simple procese biologice ci acțiuni, care capătă sensuri profund mistice. Spre exemplu, construcția unei case, nașterea unui copil, inițierea etc., reprezintă acte prin care este recreat spațiul spiritual al omului, tradiția fiind cea acțiune ciclică prin intermediu căreia individul își manifestă sentimentul față de sacralitate. Iată de ce tradiția devine elementul esențial al ortodoxiei.

Ortodoxia românească nu reprezintă un sistem etico-filosofic, o doctrină sau ideologie, ci un mod de a fi și de a simți, de altfel scrierile sfinților părinți de nenumărate ori vorbesc despre “imposibilitatea cunoașterii raționale a ortodoxiei ci doar prin trăire”. Omul tradițional oferea, spre deosebire de omul modern, cu totul alt sens citirii cărților sfinte, cântărilor bisericești, rugăciunii. Dacă pentru primul acestea reprezentau niște ritualuri sacre în sine, pentru cel de al doilea acestea au devenit acțiuni mecanice și raționale, lipsite de o semnificație profundă.

Desacralizarea societății a însemnat și dezumanizarea acesteia, colectivul uman transformându-se, în acest mod, dintr-un organism viu și sănătos într-un mecanism rece și disfuncțional. Ar putea fi o astfel de societate numită normală?

Desigur că nu. O societate care dă preferință morții și nu vieții, falsului și nu adevărului, răului și nu binelui, dușmăniei și nu prieteniei, urii și nu dragostei, turmei și nu familiei, gloatei și nu națiunii, nu poate fi numită normală. Membrii unei astfel de comunități sunt lipsiți de orice identitate etnica, socială și de gen, devenind simpli atomi ce-și sacrifică adevărata lor libertate în favoarea unei pseudolibertăți materialiste, sexuale, agresive și consumiste.

Sunt sigur că, după o perioadă de decadență, se va naște o lume nouă. Construcțiile putrede se vor prăbuși spre final, făcând loc unei noi civilizații. Nu este vorba neapărat despre consecința evenimentelor apocaliptice, ci despre o fază intermediară, iluzorie sau reală, însă care trebuie creată. Este speranța și tendința noastră spre armonie, statornicie și credință. Este păcat să nu încercăm de a modifica, câtuși de puțin, măcar spațiul spiritual românesc. De aceea cred cu desăvârșire în posibilitatea Transformării Spirituale a lumii și în viitorul Neamului Românesc.

Augustus

Elogiu Cojușnei

COJUȘNA

Satul **Cojușna** se găsește în apropiere de capitală, la cca 14 km (Nord-Vest), fiind așezat la mijlocul segmentului Chișinău – Strășeni, mărginindu-se cu satele Trușeni, Scoreni, Sireți, Roșcani, Ghidighici, orașelul Vatra și mai pe departe cu orașul Strășeni.

Denumirea satului, după cum ne povestește legenda, vine de la numele boierului Cojușneanu, spătar la curtea domnească a lui Ștefan cel Mare, care îl adăposti pe voievod la el în colibă când acesta se întorcea dintr-o bătălie cu tătarii, iar ca răsplătă pentru bunăvoința sa, boierul primi în proprietate locul unde va apărea vatra satului care îi poartă numele.

Marea majoritate a populației din localitate o alcătuiesc românii, printre ei mai locuind și un număr neînsemnat de ruși și țigani. Forma de relief predominantă este cîmpia și colinele, satul propriu-zis fiind încojurat de dealuri, iar partea de nord și vest este acoperită de pădurea ce învecinează Cojușna cu Scoreni și Trușeni. Viticultura este ocupația de bază a băștinașilor, fiind și o ramură agricolă cu o tradiție seculară.

Cojușna numără peste 7 000 de locuitori, dispune de o școală medie de cultură generală și un liceu teoretic, propriul spital (incluzînd policlinica), casă de cultură, școală de arte, 2 grădinițe pentru copii, o librărie, o școală de instruire tehnică, 4 magazine mari, mai mult de 12 baruri și cafenele, 2 fabrici de vin, o fermă avicolă, o moară de făină și una de ulei.

Foto 1. Școala de arte

Biserica (aparținînd, deocamdată, Mitropoliei Moldovei) ține hramul Sfântului Mare Mucenic Gheorghe, în ziua a șasea a lui florar, iar Paștele Blajinilor îi găsește pe cojușneni la cele 2 cimitire ale satului. Preotul sfântului lăcaș este părintele Chiril Damian.

Satul e fragmentat de 82 de străzi, iar prin centrul său curge un pârâiaș, numit în vechime Cojușna (el, conform istoricilor, a dat nume satului), pe direcția Nord-Vest spre Est, unde cade în Bâc, are 2 parcuri, un stadion de fotbal și unul de baseball (privat, construit recent).

Primăria dispune de oficiu poștal, sector de poliție, în sat există un salon de calculatoare conectate la internet, localnicii beneficiază de cablu tv.

Anul 2000 este unul însemnat în istoria satului, datorită încheierii în acest an, de hram, (la 06.05.2000) a pactului de prietenie dintre Cojușna și comuna San Marino din Italia.

Actualul **primar** al localității este Vladimir Nani.

Vieri înnașcuți...

Bătrîni cojușneni spun: ”noi știm a crește struguri de cînd am deschis ochii pe lume”. Și mai spun c-un fel de mîndrie că ”cine n-a fost la Cojușna nu știe ce-i via”.

Și într-adevăr, aceste ziceri, devenite clasice în sînul culturii locale, se bazează pe fapte pe măsură...

Se știe din istorisirile bătrînești și din slova legendei, că vatra satului a luat ființă pe un deal pe care creșteau din abundență lăstarii viței-de-vie. Cu recoltarea viei se ocupau încă primii locuitori de prin aceste împrejurimi, iar veacul al XX-lea aduce în cartea de căpătîi a satului numeroase trăiri și performanțe de neuitat...

Nici sub ocupația sovietică cojușnenii nu s-au lăsat cuprinși de deznădejde. Ei au fost capabili să demonstreze venetichilor cine este stăpîn la Cojușna. Au făcut în așa fel încât, vinurile de Cojușna să fie căutate cu insistență în Uniune și peste hotarele ei.

Pe parcursul întregii sale istorii, pe dealurile Cojușnei s-au sădit cca. 180 de soiuri de poamă, dintre cele mai diverse, aduse de prin întreaga lume. Specializarea locuitorilor satului în această ramură a făcut ca strugurele să dăinuie ca un simbol local, ca o rămășiță vie a vechii legende, care ne spune că primul locuitor din partea locului l-a servit cu struguri hrănitori de poamă chiar pe Ștefan cel Mare, care se întorcea dintr-o luptă cu tătarii...

Și astăzi, cele 2 fabrici de vinuri din Cojușna continuă să ducă mai departe faima satului în domeniul în care a cunoscut pe parcursul secolului trecut succese și rezultate formidabile. Pe sticlele ce sunt exportate și în afara hotarelor statului, mai dăinuie azi chipul cocorului cu strugurii în cioc, simbol sacru al românilor moldoveni...

Vitalie Cojușneanu

Cojușna – baștina mea

Basarabia este cunoscută în lumea întreagă ca fiind o țară cu bogate tradiții în domeniul vinificației. Calitatea vinurilor sale au fost apreciată la cele mai mari expoziții din diferite state ale lumii. Ca rezultat al participării vinificatorilor basarabeni la aceste expoziții și concursuri sunt numeroasele medalii de aur, argint, bronz cât și premii speciale. Cele mai cunoscute fabrici de vinificație sunt cele de la Cricova, Mileștii Mici, Cojușna și Purcari.

Fabricile de vinuri din Cojușna sunt printre cei mai mari exportatori de vinuri peste hotarele țării,

Cea mai veche fabrică de vinuri din sat a fost fondată în anul 1908 și produce vinuri de calitate, folosind tehnologii păstrate și transmise din generație în generație, tehnologii asupra cărora timpul nu și-a lăsat amprenta, astfel păstrându-se tradiții ce au existat cu aproximativ un secol în urmă. Aici se produc peste 10 tipuri de vinuri excelente.

Vinurile produse în Cojușna pot fi savurate (evident dacă dispui de bani buni) în două săli de degustare - una reda atmosfera cramei vechi moldovenesti, ea fiind ornamentată cu lemn și piatră naturală, iar altă sală este amenajată în stil clasic european.

Însă nu numai renumitele vinării au purtat faima în lume a satului Cojușna, ci și o mulțime de locuri și obiecte demne de văzut ce au înscris numele acestui sat în filele cartilor de istorie. Bunăoară casa de cultură a satului Cojușna reprezintă o adevărată operă de artă, construită în 1956 și avînd capacitatea de a întruni peste 800 de oameni.

Foto 2. Casa de Cultură

O alta mîndrie a sătenilor este biserica satului ce își înalță cupola asupra satului. Conform unor date, biserică în satul Cojușna există aproximativ din secolul al XVIII-lea, cea mai timpurie atestare în formulare fiind anul 1776. În unele documente de pe acele timpuri scria ca biserica de la Cojușna “este din lemn, trainică, cu veșminte, icoane, cărți și obiecte sfinte”. Datorită acestui lăcaș sfânt credincioșii din satul Cojușna, din vechime și până în ziua de azi, au avut, au și vor avea posibilitatea de a fi cât mai aproape de valorile sacre ale creștinismului. .

Vasile Cojușnescu

Din păcate în Cojușna nu este totul atât de bine și frumos, după cum pare la prima vedere. Comunitatea se confruntă și cu grave probleme ce țin de:

Plecarea (exodul), în special a tineretului, peste hotare, și deși nu este atât de masivă ca în alte localități rurale ale Republicii Moldova, însă acest fenomen este destul de prezent. Aflarea localității în apropierea Chișinăului a atenuat un pic procesul de emigrare a populației. Satul a fost și este o sursă de forță de muncă pentru capitală.

Este foarte straniu că la o populație de 7 000 de oameni există o singură biserică. Credem că pentru satisfacerea necesităților spirituale ale tuturor locuitorilor este necesar, de urgență, înălțarea încă a unui lăcaș de cult. În acest fel va fi consolidată temelia comunității creștinilor-ortodoxi din Cojușna. Ar fi bine ca această inițiativă să fie preluată de Mitropolia Basarabiei.

**Fotografiile efectuate de Vitalie Cojușneanu
(decembrie 2006)**

Preacuviosul Egumen Macarie Tincu de la Saharna
(1888-1969, pomenit local la 13/26 mai)

Părintele-egumen **Macarie** (în lume – **Mihail Tincu**) s-a născut la 25 aprilie 1888, în satul **Buciușca**, județul Orhei, într-o familie de români credincioși, din tată – Dimitrie și mamă – Ana. Era al treilea copil în familie și cel mai deosebit dintre ei. Se zice că înainte de nașterea lui, mama sa avuse o revelație, pe care a ținut-o în taină până la sfârșitul vieții. Nimeni nu știa ce văzuse Ana, dar ea purta pecetea acestei revelații pe chipul său la fel ca și Precurata Maică a Domnului Iisus Hristos.

Micul Mihail, din fragedă copilărie, se deosebea de ceilalți copii de seama lui prin faptul că era foarte retras, iar în ochii lui puteai citi întotdeauna un sentiment de respect și adâncă plecaciune pentru Ceva divin și mai presus de lume pentru că Dumnezeu își alege slujitorii încă de la zămislirea lor. În familie se întâmpla să fie și năstrușnic, ca un copil, dar desigur nu o făcea intenționat. Astfel, atunci, când s-a făcut bun de lucru, era luat la treabă prin gospodărie. Numai că nu întotdeauna era de găsit, pentru că își meșterise singur din ce găsisese ceva de tipul cadelnitei, cu care mergea prin ogradă și cădea cântând cântări, pe care le chiar îi mai dădea câte o palmă, la care copilul o să-mi sărutați mâina.” Aceste cuvinte îl făceau pe mai crescut, Mihail iubea foarte mult să citească, Mergea întotdeauna cu mama sa la biserică, unde îi împreună cu părinții lui mergeau la **Saharna**. Cu toate Mihail, acest suflet neprihănit, era de neobosit, pentru foarte mult.

Odată cu vârsta, se mărea și dorul de afară și el îi roagă pe părinții lui să-l ducă la mănăstire. copil și nu erau siguri, că el anume asta dorește, pentru tineri din istoria mântuirii noastre, care de mici erau ca să nu se atingă stricăciunea de sufletele și trupurile de Dumnezeu, ca să poată completa acea ceată de Creatorului. La îndelungatele și fierbințile rugăminți ale acest lucru (mai târziu și tatăl lui se face călugăr,

Erau ei, părinții, de acord, dar nu depindea acest lucru doar de ei. Au încercat. Era anul 1900, când mănăstirea era condusă de părintele-egumen Iosif, episcop fiind Iacov Piatnițki. După cum era de așteptat, cererea le-a fost respinsă, principala cauză fiind vârsta fragedă. Mihail s-a întristat foarte mult și ca un copil a primit foarte dureros acest refuz, dar nu s-a deznădăjduit. A încercat o dată și încă o dată și era gata să încerce la nesfârșit, pentru că dorința vieții de mănăstire îi ardea pieptul și nu putea face nimic. Minunate erau și cuvintele, pe care el le adresa starețului pentru a fi primit (din ele putem deduce că copilul era bine cunoscut cu Sfintele Scripturi). Se simțea, că ele izvorăsc dintr-o sinceră și poate și copilărească, dar nevinovată dorință de slujire Domnului și Sfintei Lui Biserici.

Într-una din discuțiile, pe care le-a purtat cu Mihail, starețul Iosif i-a spus cu blândețe: „Crede-mă pe mine, fiul meu, că greu și cu anevoie este a duce sarcina călugăriei, ești foarte tânăr. După a mea părere, este cu neputință a duce ție greutatea postului și a răbda ispite de la diavol. Mi-e frică că în locul mântuirii sufletești, vei îndrăgi ceva lumesc, de care vrei să te lepezi acum. Atunci al tău început bun nu-ți va fi de folos, ci mai degrabă spre pagubă, căci scris este „Nici unul, care pune mâina pe plug și se uită îndărăt, nu este potrivit pentru Împărăția lui Dumnezeu”(Luca IX, 62)”. Spre mirarea starețului, tânărul i-a răspuns cu lacrimi în ochi: „Părinte cuvioase, oare nu despre mine a spus Stăpânul Christos „...pe cel ce vine la Mine nu-l voi scoate afară”, deci acum vin și eu către Milostivul Dumnezeu, care prin tine vrea să mă mântuiască și pe mine”.

Văzând înțelepciunea copilului, starețul Iosif i-a răspuns: „Alegerea ta să fie în unire cu voința ta”.

Mare a fost bucuria tânărului, că a fost primit la ascultare în Sfânta Mănăstire din Saharna și de la bun început a îndeplinit cu supușenie și bucurie toate ascultările, care i-au fost încredințate: la trapeză, la brutărie, la prescurărie, la strană ș.a. Fiind smerit și binevoitor, a câștigat în scurt timp bunăvoința tuturor locuitorilor mănăstirii. El iubea foarte mult slujbele bisericesti. Smerenia, curățenia sufletească și tăcerea îl înfrumusețau pe tânăr. Tot timpul era alături de ceilalți frați și la ascultare, și la masă, ca să nu se arate mai postitor sau mai rugător ca ceilalți. Pentru aceste virtuți și pentru multe altele, care înfloreau în sufletul lui, a fost înaintat pentru a fi tuns în cinul monahal.

Astfel, Mihail depune Voturile Monahale și este tuns în monahizm cu numele **MACARIE**, în cinstea și sub ocrotirea cerească a Preacuviosului **Macarie Egipteanul**. Devenind călugăr, părintele Macarie și-a înmulțit virtuțile, cu care se împodobise, demonstrând către toți nemărginită dragoste și răbdare. În curând tânărul călugăr a fost hirotonit diacon și preot, devenind astfel un râvnitor slujitor al sfântului altar. Odată cu hirotonirea în preot îi revine și misiunea de a predica Cuvântul Domnului de pe amvon, ceea ce părintele Macarie făcea cu toată dragostea și dăruirea. Datorită acestui fapt, a început să fie căutat de lume pentru a le spune un cuvânt de învățătură și folos, nemaivorbind de frățimea mănăstirii, care sorbea fiecare cuvânt rostit de el, fie unul de învățătură, fie o muștrare sau o mică laudă.

Observând acest lucru, conducerea mănăstirii îi încredințează nobila, dar nu ușoara misiune de duhovnic. Părintele Macarie primește cu smerenie această nouă ascultare după cum le primise pe toate celelalte și ia pe umerii lui slăbiți de post și nevoită această cruce. De acum încolo ușa chiliei sfinției sale avea să fie deschisă permanent pentru toți cei ce aveau nevoie. Părintele primea cu egală dragoste pe toți cei ce i se adresau: țărani, nobili, ostași, tineri, bătrâni. Pentru toți el este apropiat, pe toți îi întâlnește cu blândețe părintescă ca un adevărat **FIU AL MÂNGĂIERII**. Părintele le spunea: „Puteți veni oricând, când sunteți liberi și doriți să-mi mărturișiți ceva”. Și când nu ar fi venit „copiii” lui, dimineața sau seara, sau în timpul de odihnă, niciodată nu l-a văzut nimeni nemulțumit ori necăjit. Anume când îndeplinea funcția de duhovnic, părintele Macarie a început să citească rugăciuni pentru bolnavii ce sufereau de duhuri necurate. Îi aduna pe toți sub castanul din fața bisericii de vară și pleca smerit genunchii pentru toți cei suferinzi. Și tot cam de pe atunci au început minunile și tămăduirile, pe care părintele, din smerenie, nu le recunoștea că s-ar fi întâmplat datorită rugăciunilor lui.

El spunea tuturor: „A venit boala, pentru că s-a răcit rugăciunea, iar dacă v-ați rugat fierbinte, a venit și vindecarea”. Astfel părintele nu-și atribuia nici una din vindecările, care se petreceau cu oamenii ce i se adresau. Însă oamenii demult făcuseră din el un sfânt în cuvânt și în faptă. Credința fierbinte în Domnul, adâncă smerenie, mintea luminată de înțelepciunea Scripturilor, virtutea duhovnicească acumulată în discuțiile sale purtate cu oameni de diferite vârste și cinuri – toate acestea îi dădeau cuvântului cuviosului părinte putere, încredințare și adesea prevedere a celor ce aveau să se întâmple.

În acele timpuri Biserica trăia o perioadă tensionată și peste tot aveau loc schimbări. Mănăstirea Saharna și-a schimbat de câteva ori statutul, devenind „mănăstire de maici”, în timpul căreia călugării au fost trimiși în alte mănăstiri, care funcționau. Părintele Macarie s-a retras și el mai întâi la Mănăstirea Noul-Neamț, apoi la Suruceni. Dar dorul după mănăstirea de metanie îl măcina și nu avea liniște duhovnicească nicăieri. Cu încuviințarea Administrației Eparhiale el se reîntoarce la Saharna în calitate de părinte-duhovnic al maicilor, care locuiau aici. La fel ca și printre călugări, părintele nu slăbea în rugăciune și milostenie, slujind zilnic Sfânta Liturghie, mărturisind și împărțind, botezând și învățând ...

Dar asupra Bisericii lui Hristos se abăteau norii negri ai necredinței și într-un fel părintele știa acest lucru, dar îl aștepta destul de liniștit, încredințându-și viața Bunului Mântuitor. Prin anii '50 a fost transferat pentru un timp cu slujba la Mănăstirea Cușelăuca, unde l-a și ajuns viforul ateismului bolșevic. Ne povestesc maicile nevoitoare de la Cușelăuca:

„Era iarnă. Părintele Macarie slujea sfânta slujbă, când în biserică au năvălit ostașii în număr ca de treizeci. I-au poruncit să iasă împreună cu ei. Maicile, care asistau la slujbă tremurau de frică și plângeau înădușit. Părintele, senin la chip, i-a urmat. Nici măcar n-a dovedit să se îmbrace. Maicile îi rugau pe soldații să-l lase, dar ei erau de neînduplecat. În fața bisericii așteptau săniile. În una din ele a fost îmbrăncit și părintele Macarie. Alergau maicile din urmă plângând și rugându-i să nu-l ducă, dar în zadar. Săniile au dispărut după colț. Dar mare este puterea Domnului pentru slujitorii săi. Soldații erau beți și nu prea mânuiau bine hăturile așa că la un colț s-au răsturnat. Din repezeală părintele a fost aruncat într-un morman de omăt ceva mai departe, iar soldații în mare învâlmășeală și amețiți, nu i-au observat lipsa, au urcat și duși au fost. Părintele Macarie, desculț, pentru că își pierduse și încălțăminte, a fugit înapoi la mănăstire. Cât de fericite eram, când l-am văzut.”

A mai slujit ceva timp acolo, dar s-a întors iarăși la Saharna pentru a bea paharul amar al prigoanei până la urmă cu maicile sale, la baștina sa. Au venit însă timpuri grele și pentru Mănăstirea Saharna. În anul 1964 a fost închisă și la puțin timp, transformată în spital de psihiatrie. După închidere, părintele Macarie a mai trăit vreo doi ani într-un bordei la marginea satului. Țineau oamenii la el și nu vroiau să-l lase să plece. Acolo, în acel mic bordei, pe furiș, noaptea, boteza, cununa, învăța oamenii Cuvântul Adevărului. Părintele urca zilnic împreună cu Hristos dealul Golgotei, suferind împreună cu El și bucurându-se de această părtășie cu Mântuitorul lumii. Cu toate că era în vârstă, autoritățile sovietice îl impuneau să iasă la lucru împreună cu ceilalți: la scos piatră din cariere, la făcut drumuri sau la alte lucrări colective. Cădea adesea sleit de puteri încât era dus pe mâini acasă. Îl vedeau oamenii cum se chinuie și fiindu-le drag, făceau lucrul pentru el, lăsându-l să se îngrijească de cele ale sufletului. Dar condițiile grele de viață și torturile autorităților l-au culcat la pat. Din cauza bolii și slăbiciunii, el se retrage în satul său de baștină, în casa surorii sale, Ana.

În noaptea dintre 22 și 23 aprilie 1969 părintele Macarie, înconjurat de cei apropiați și de fiii duhovnicești, își dă cu pace sufletul în mâinile lui Dumnezeu rostind cu smerenie: „Slavă Ție, Doamne...”. Povara i-a căzut de pe umeri, s-a liniștit, s-a luminat la chip. A murit împăcat cu sine și cu Dumnezeu. Nu va mai simți durere sau osteneală. De durere vor avea parte de acum fiii lui duhovnicești, care se lipsiseră de un așa „tată”. A fost înmormântat în cimitirul satului, lângă mormântul mamei sale la 25 aprilie. Mai târziu, din cauza inundațiilor râului Nistru, pe malul căruia se află satul, acesta din urmă s-a ridicat mai sus, se formează un cimitir nou, iar trupul Cuviosului Părinte rămâne să zacă în cimitirul vechi. Dar după moartea sa el continua să trăiască în inimile celor, pe care îi păstorise atâția ani și care la rândul lor nu l-au uitat. Spre mormântul părintelui se bătorise cărărușă lăsată de pașii recunoștinței omenești. Mergeau oamenii la el ca la unul viu, tot cu scârbe și necazuri și tot ca de la unul viu primeau și alinare.

În anul 1991 Mănăstirea Saharna este redeschisă și cu multe greutatea își reîncepe activitatea sa pastorală, hrănind sufletele credincioșilor și ridicându-se încet din ruini. Erau timpuri grele, când era lipsă de toate cele necesare, dar Domnul avea grijă, iar Preasfânta Fecioară Maria nu și-a lăsat grădina nelucrată. Încetul cu încetul s-a adunat frățime. Se muncea din greu pentru a restabili frumusețea de odinioară a mănăstirii. Acum mănăstirea era mai degrabă un șantier, dar nu se uita nici de rugăciune, săvârșindu-se zilnic slujbele rânduite de Sfânta Biserică. De la creștinii din sat frățimea mănăstirii a aflat despre părintele Macarie și viața sfântă, pe care a dus-o. Arzând de dorința de avea ocrotirea deosebită a unui sfânt asupra mănăstirii și în semn de respect față de truda de pe ogorul duhovnicesc a cuviosului părinte, administrația mănăstirii a obținut de la înaltele feți bisericești acordul pentru a dezgropa rămășițele pământești ale părintelui și a le aduce în mănăstire. Primind această binecuvântare, au purces la dezgropare și mare le-a fost mirarea și bucuria când au găsit pe sfântul neputred. Au adunat cu grijă sfințele lui moaște și le-au adus în mănăstire. S-a început procesul de canonizare (introducere în rândul sfinților), care a durat ceva timp. În sfârșit s-a așezat data canonizării – 21 decembrie 1995. Ca zi de pomenire s-a așezat ziua de 13/26 mai. De la canonizare și până astăzi continuă minunile și vindecările de la racla cu moaștele Cuviosului Macarie. Fiecare din cei ce se apropie cu credință primesc ajutorul și ocrotirea sfântului părinte.

Preacuviosul părinte Macarie de la Saharna reprezintă exemplul clasic al românului basarabean, credincios, modest, binevoitor față de toți, gata de a ajuta pe cei îndurerăți. Datorită unor astfel de suflete curate a reușit să reziste religia creștin-ortodoxă, în vremurile de tristă pomină, când erau ponegrite până și cele puține sfinte lăcașuri sfinte care existau în Basarabia, fiind nimiciți, rând pe rând, toți acei care mai aveau o speranță în reînvierea credinței. Originar dintr-un mic sătuc de pe malul Nistrului, Buciușca, părintele a găsit liniștea sufletească la câțiva kilometri de locul de baștină – mănăstirea Saharna. Părintele Macarie a demonstrat că raiul nu se găsește peste nouă mări și peste nouă țări, ci aici, lângă noi, căci omul sfințește locul și nu invers.

Saharneanu

„Iar fără de Mine, nu puteți face nimic...”

Căpriană - numai la auzul acestui nume te simți bine și parcă te cuprinde o gingășie și o bunătate lăuntrică, ceva frumos, de nedescris.

Nu știi de ce, dar în permanență fac asociere între mănăstirea Căpriană și povestea „Căprioara” de Emil Gârleanu.

Mănăstirile din cele mai vechi timpuri au fost și sunt izvoare de înțelepciune, cu minți luminate, care asemenea albinelor culeg nectar și înțelepciunea slovelor Sfintei Scripturi și a altor cărți sacre, dăruind-o împreună cu dragostea și bunătatea sufletească, deopotrivă, celor chemați.

„Mulți sunt chemați, dar puțini aleși” - mulți vin la rugăciune, dar puțini primesc Harul Dumnezeiesc. Însă să ne bucurăm și să mulțumim Domnului și pentru puținul

acesta, căci punând început bun totul va merge spre bine. Mereu în mănăstiri se adunau aleșii, fugind de lumea deșartă și profană, stabilindu-se într-o vie legătură cu bunul Dumnezeu, rugându-se pentru binele întregii lumi. Iată Marea Putere a lui Dumnezeu, care ne povățuiește cugetele și spiritele noastre, îndreptându-ne pașii acolo unde avem nevoie. Asemenea Sf. Alexandru, episcop de pe vremea marelui împărat Constantin (306-337), bărbat cu multă râvnă și împodobit cu minunată înțelepciune și fapte bune, ajungând la 98 de ani, slăvea și-l slujea Domnului.

Viața unui om o putem asemăna cu un ghem de ață ce prinde a se desfășura încet, apoi mai repede, începând de la botez până la adânci bătrânețe. Uneori, însă, firul acesta de ață, care se desprinde neștiut și nevăzut de nimeni de pe ghemul vieții

fiecărui om în parte, se întinde și devine subțire, urmând a fi înodat urgent. Astfel se va rupe, iar lumina se va stinge, căci în fiecare dintre noi zace câte o lumină, care trebuie menținută aprinsă în permanență. Aceasta se întâmplă din cauză că omul nu se ocupă cu ceea ce trebuie, urmând ca aceste „noduri gordiene” ale sufletelor celor împovărați să fie dejdiocate cu mîgală: rugăciune cu rugăciune, zi de zi, slujbă de slujbă de către preoți sau călugări în biserici și mănăstiri asemenea pedagogilor, care se străduiesc să sădească lecție de lecție, zi de zi, an de an, înțelepciunea multor lucruri.

Credință adîncă, frumusețe interioară, minți luminate, înțelepciune, curățenie sufletească și trupească, har dumnezeiesc, sunt niște calități ce caracterizează clerul monahal al mănăstirii Căpriană. Rugăciunile adresate către Dumnezeu sunt

auzite, deoarece mulți credincioși își îndreaptă pașii spre acest lăcaș sfânt, care este în reconstrucție. Dar cred din tot sufletul, cu ajutorul lui Dumnezeu și al Maicii Domnului, care este mijlocitoare pentru noi păcătoșii, permanent rugîndu-se pentru noi; a lui Ștefan cel Mare și Sfânt și al tuturor sfinților, care se roagă lui Dumnezeu pentru noi, se vor găsi oameni de bună credință, care vor contribui și de acum înainte, din bunul și puținul ce-l au, pentru veșnicie.

Atât timp cât pe pământul sfânt al neamului nostru vor mai exista mănăstiri, locuri de refugiu, în momente grele, pentru atât pentru cler cât și pentru mireni, avem șansa să supraviețuim.

Centre ale culturii și credinței, mănăstirile au fost acele ostroave de puritate, pe care mulți le doresc însă la care puțini ajung.

Petrică Codreanu